

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 53/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämistä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Kuluttajaliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Jakeluvelvoitelain tarkoituksena on edistää uusiutuvien polttoaineiden käyttöä fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi liikenteessä. Lausuttavana olevan hallituksen esityksen mukaan vuoden 2024 jakeluvelvoitetta alennettaisiin 13,5 prosenttiin. Lisäksi vuoden 2024 lisävelvoitetta alennettaisiin 2 prosenttiyksikköön ja vuoden 2025 lisävelvoitetta alennettaisiin 3 prosenttiyksikköön. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään hillitsemään liikennepolttoaineiden hintojen nousua.

Kuluttajaliitto pitää ilmastonmuutoksen estämistä ja hidastamista ihmiskunnan ja kuluttajien kannalta äärimmäisen tärkeänä. Viime kesän ilmaston ääri-ilmiöitä koskevat uutiset korostavat tilanteen vakavuutta. Ilmastonmuutoksesta ja siihen sopeutumisesta aiheutuu kuluttajille merkittävää vahinkoa. Esimerkiksi Suomen rakennukset on suunniteltu tiettyyn ilmastoon eivätkä ne välttämättä pysy hyvässä kunnossa ilmaston muuttuessa. Tämä lisää korjaustarvetta ja vaatii rakennusten uusimista muuttunutta ilmastoa vastaavaksi. Lisääntyvät pitkät hellejaksot vaarantavat monien ihmisten terveyden, mikä lisää tarvetta asuntojen viilentämiselle. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös maanviljelyn edellytyksiin, mikä nostaa elintarvikkeiden hintoja. Kaikki tämä ja muut ilmastonmuutoksen vaikutukset aiheuttavat kuluttajille merkittäviä lisämenoja sekä taloudellista vahinkoa. Nämä lisämenot ja taloudellinen vahinko ovat todennäköisesti pitkällä aikavälillä merkittävästi suuremmat kuin ilmastonmuutoksen torjunnasta ja hidastamisesta aiheutuvat kulut. Myöskään ei pidä unohtaa ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista aiheutuvaa suurta inhimillistä kärsimystä.

Kuluttajaliitto pitää tärkeänä, että ilmastonmuutoksen torjunta ei kuitenkaan johda siihen, että yksikään ihmisryhmä joutuisi kohtuuttomaan tilanteeseen. Ilmastonmuutoksen ja sen torjunnan kustannusten ja muiden seuraamusten pitää jakautua oikeudenmukaisesti. Erityisesti on pidettävä huolta heikoimmassa asemassa olevista kuluttajista. Lausuttavana olevan esityksen mukaan alimmassa tuloluokassa autolliset asuntokunnat käyttävät yli 10 % tuloistaan polttoaineisiin, kun taas ylimmässä tuloluokassa polttoainekulujen osuus tuloista on noin 3 %. Toisaalta korkeimmissa tuloluokissa auton omistaminen on yleisempää ja ajokilometrit kasvavat tulojen myötä. Eh-

dotettu jakeluvelvoitetavoitteen laskeminen hyödyttääkin euromääräisesti eniten ylimpiin tulo-
luokkiin kuuluvia kuluttajia. Yhteiskunnalle olisikin taloudellisesti edullisempaa tukea kaikkein hei-
koimmassa asemassa olevia kuluttajia riittävän tarkasti nimenomaisesti heihin kohdennetuilla tu-
kitoimilla – esimerkiksi suoralla taloudellisella tuella.

Edellä mainituilla perusteilla Kuluttajaliitto ei kannata esitystä vaan katsoo, että jakeluvel-
voitteen vähentämisen sijaan heikoimmassa asemassa olevia tulisi tukea muilla keinoilla.

Kuluttajaliitto ry

Timo Niemi
juristi